

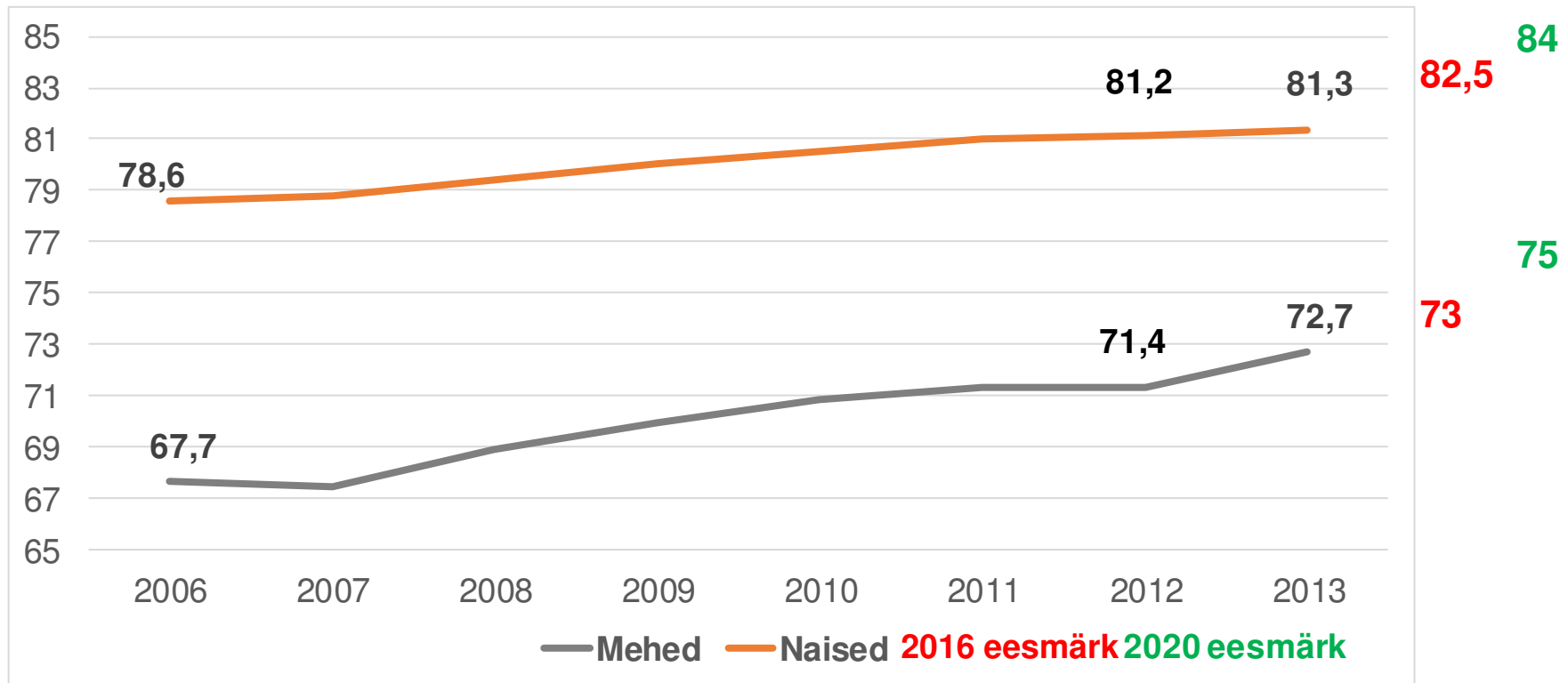
SOTSIAALMINISTEERIUM

RAHVASTIKU TERVISE ARENGUKAVA 2009–2020 2013–2014. AASTA TULEMUSARUANNE

Kristina Köhler
nõunik

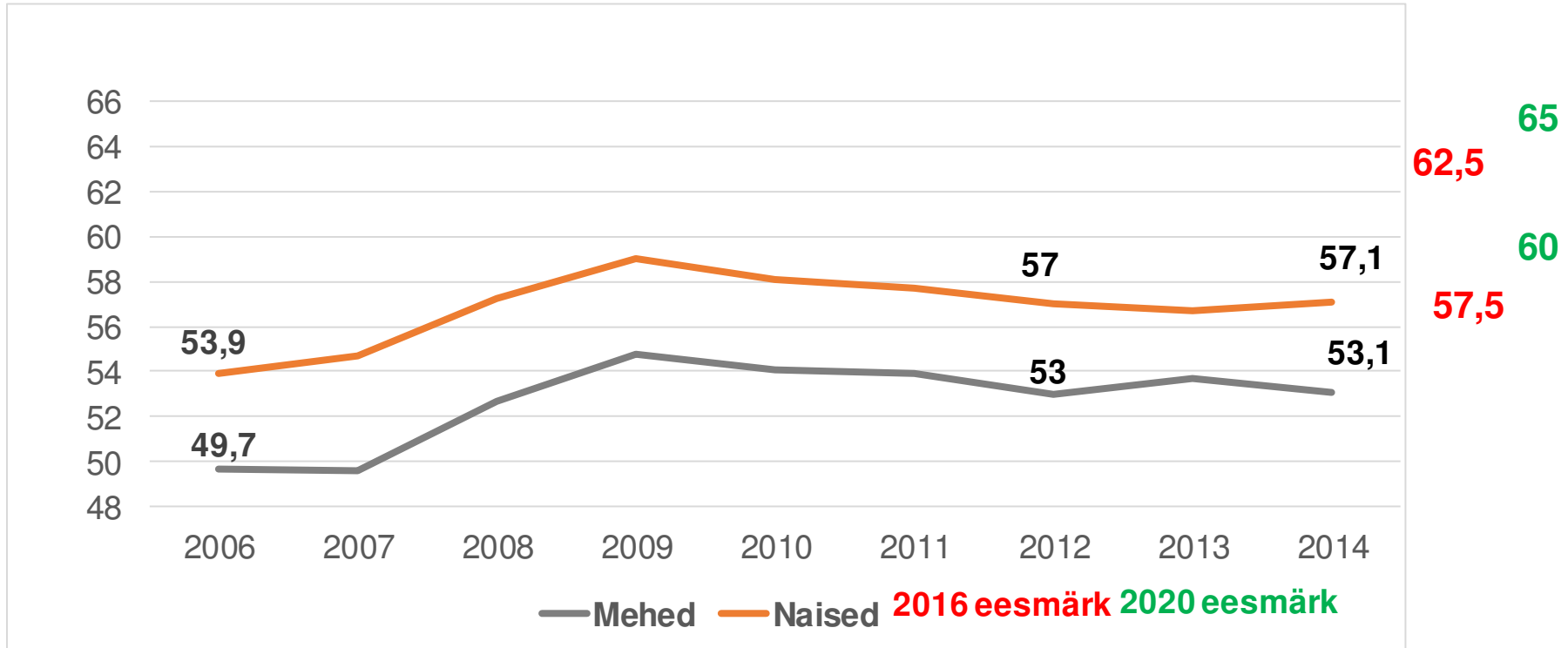
Analüüsi ja statistika osakond

Arengukava üldeesmärk: Eeldatav eluiga sünnimomendil

- Muust rahvusest ja madalama haridustasemega inimeste eeldatav eluiga on lühem.
- Esinevad suured maakondlikud erinevused.

Arengukava üldeesmärk: Tervena elatud eluiga sünnimomendil

- Muust rahvusest ja madalama haridustasemega inimeste elavad vähem tervetena.
- Esinevad suured maakondlikud erinevused.

I valdkond: sotsiaalne sidusus ja võrdsed võimalused

Indikaator	Baastase 2006	Täitmine 2012	Eesmärk 2016	Sihttase 2020	Tulemus 2014
Ravikindlustusega kaetute osakaal rahvastikust. Allikas: Haigekassa, ESA	95,2% m: 93,3% n: 96,8%	93,7% m: 90,3% n: 96,7%	99%	100%	93,9% m: 90,9% n: 96,5%
*Suhtelise vaesuse määr (isikute osakaal, kelle ekvivalentsissetulek on madalam kui 60% elanikkonna sissetulekute mediaanist tarbimiskaalude 1:0,5:0,3 korral). Allikas: ESA	18,3% m: 16,3% n: 20,0% (2005)	20,8% m: 19,8% n: 21,4%	16,5%	15%	22,1% m: 20,6% n: 23,5% (2013)
*Laste vaesusrisk (allpool vaesuspiiri elavate kuni 15-aastaste laste osakaal) Allikas: ESA	19,8% m: 20,8% n: 18,8% (2005)	18,4% m: 19,3% n: 17,4%	18%	17%	19,8% m: 20,7% n: 18,9% (2013)
Pikaajaliste (üle 12 kuu) töötute osatähtsus tööjõus. Allikas: ESA	2,3% m: 2,9% n: 1,7% (2007)	5,5% m: 6,1% n: 4,9%	3,7%	2,5%	3,3% m: 3,9% n: 2,7%
Suitsiidide suremuskordaja 100 000 elaniku kohta. Allikas: ESA, TAI	18,4 m: 30,9 n: 7,7	17,8 m: 30,8 n: 6,4	12,5	10	15,9 m: 26,3 n: 6,7 (2013)

*Alates 2012. aastast tuleb varasemate aastatega võrdlemisel arvestada meetodikamuudatusega, alates 2012. aastast on sissetuleku andmed on saadud osaliselt registritest, varem ainult küsitlusuuringutest.

II valdkond: laste ja noorte turvaline ja tervislik areng

Indikaator	Baastase	Täitmine	Eesmärk	Sihttase	Tulemus
	2006	2012	2016	2020	2014
Imikusuremuskordaja (alla 1-aastaste laste surmade arv aastas 1000 elussündinu kohta). Allikas: ESA	4,4 m: 5,7 n: 3,1	3,6 m: 3,1 n: 4,1	2,2	1,7	2,1 m: 1,9 n: 2,3 (2013)
0–19-aastaste laste ja noorte suremuskordaja 100 000 elaniku kohta. Allikas: ESA	61,2 m: 82,2 n: 39,1	38,5 m: 42,1 n: 34,7	34	31	33,3 m: 32,4 n: 34,3 (2013)
0–19-aastaste laste ja noorte suremuskordaja vigastuste, mürgistuste, õnnetusjuhtumite tõttu 100 000 elaniku kohta. Allikas: ESA	30,1 m: 42,1 n: 17,5	11,7 m: 15,0 n: 8,3	12	7	14,4 m: 15,8 n: 13,0 (2013)

II valdkond: laste ja noorte turvaline ja tervislik areng (jätk)

Indikaator	Baastase	Täitmine	Eesmärk	Sihttase	Tulemus
	2006	2012	2016	2020	2014
1–19-aastaste laste ja noorte psüühika- ja käitumishäirete esmashaigestumuskordaja 100 000 elaniku kohta. Allikas: TAI	2 251 m: 2 597 n: 1 886	2 110 m: 2 583 n: 1 610	1 929	1 801	2 287 m: 2 851 n: 1 690 (2013)
Oma tervist väga heaks hindavate 11-, 13- ja 15-aastaste laste osakaal. Allikas: TAI, HBSC	31,3% m: 34,2% n: 28,5% (2005/ 2006)	29,3% m: 32,1 n: 26,6 (2009/ 2010)	33,8%	34,7%	33,2% m: 38% n: 28,3%
Osalisel või täielikult rinnapiimatoidul olevate 6 kuu vanuste imikute osakaal. Allikas: TAI	55,3% (2011)	55,3%	66%	75%	55,3% (2012)

III valdkond: tervist toetav elu-, töö- ja õpikeskkond

Indikaator	Baastase	Täitmine	Eesmärk	Sihttase	Tulemus
	2006	2012	2016	2020	2014
Suremus hingamiselundite haigustesse 100 000 elaniku kohta. Allikas: ESA	36,9 m: 57,2 n: 19,6	33,9 m: 48,9 n: 20,7	31	31	38,5 m: 54,6 n: 24,3 (2013)
Surmaga lõppenud tööõnnetuste arv 100 000 hõivatu kohta. Allikas: Tööinspektsioon, ESA	4,5	2,4	2,7	2,4	2,6
Tööõnnetuste tagajärjel kaotatud tööpäevade arv 100 hõivatu kohta. Allikas: Haigekassa, ESA	20	17,5	16	15	20
Töö mõju tervisele – hõivatute osakaal, kes arvavad, et nende töö halvendab nende tervist. Allikas: European Working Conditions Survey	59,2% (2005)	43,5% (2010)	40%	30%	43,5 (2010)
*Elanikkonna toidutekkelistesse nakkushaigustesse haigestunute arv 100 000 elaniku kohta. Allikas: Terviseamet	303	305,1	200	200	209,2 m: 225,2 n: 194,5

*Alates aastast 2013. a on loetelust ära jäänud soole täpsustamata bakter- ja viirusnakkused ja askaridiaas, kuna nad ei kuulu registreerimisele alates 01.04.2013. a ning on lisandunud amöbiaas, mis kuulub registreerimisele alates 1.04.2013. a (Vabariigi Valitsuse 23.07.2009 määrus nr 134). Seega ei ole andmed otseselt varasemate aastate andmetega võrreldavad.

III valdkond: tervist toetav elu-, töö- ja õpikeskkond (jätk)

Indikaator	Baastase	Täitmimine	Eesmärk	Sihttase	Tulemus	
	2006	2012	2016	2020	2014	
Nõuetele vastava joogiveega varustatud elanikkonna osakaal. Allikas: Terviseamet	73% (2006)	88,3%	88%	90%	97,7%	
Astma diagnoosi/ravi saanute osakaal 16–64-aastaste hulgas. Allikas: TAI, tervisekäitumise uuring	2,1% m: 1,8% n: 2,4%	2,7% m: 2,0% n: 3,3%	1,7%	1,5%	3% m: 1,7% n: 3,9%	
Peenosakeste (PM10) aastakeskmine kontsentratsioon Eesti linnade välisõhus (µg/m ³). Allikas: KMK ITK	20,7% (2005)	12,6%	14%	14%	16%	
2-aastaste laste hõlmatus leetrid-mumps-punetised (MMR) immuniseerimisega. Allikas: Terviseamet	93,9% (2011)	93,6%	≥95%	≥95%	93,4%	

IV valdkond: tervislik eluviis

Indikaator	Baastase	Täitmine	Eesmärk	Sihttase	Tulemus
	2006	2012	2016	2020	2014
16–64-aastaste ülekaaluliste inimeste osakaal. Allikas: TAI, tervisekäitumise uuring	30,5% m: 37,3% n: 26,1%	29,9% m: 35,9% n: 25,6%	26%	25%	32,5% m: 39% n: 28,2%
16–64-aastaste rasvunud inimeste osakaal. Allikas: TAI, tervisekäitumise uuring	15,5% m: 14,9% n: 16,5%	19% m: 18,6% n: 19,3%	13%	12%	19,5% m: 18,9% n: 19,9%
Ülekaaluliste kooliõpilaste osakaal. Allikas: Haigekassa koolitervishoiu aruanded	7,8% (2006/ 2007)	10,5% (2011/ 2012)	6,5%	6%	11% (2013/ 2014)
Uute HIV-nakkuse juhtumite arv 100 000 elaniku kohta. Allikas: Terviseamet	47,2 m: 60,4 n: 35,9 (2007)	23,8 m: 33,9 n: 15	20	15	22,1 m: 29,4 n: 15,7
HIV-sse nakatunud rasedate osakaal kõigist rasedatest. Allikas: Terviseamet	0,3%	1,05%	<1%	<1%	0,8%

IV valdkond: tervislik eluviis (jätk)

Indikaator	Baastase	Täitmine	Eesmärk	Sihttase	Tulemus
	2006	2012	2016	2020	2014
Illegaalseid narkootikume proovinud 15–16-aastaste osakaal. Allikas: ESPAD	33,5% m: 37% n: 23% (2007)	32% m: 36% n: 27% (2011)	24%	21%	32% m: 36% n: 27% (2011)
Surmaga lõppenud õnnetusjuhtumid, mürgistused ja traumad 100 000 elaniku kohta. Allikas: ESA	121 m: 201 n: 53	87 m: 145 n: 36	78	61	73 m: 118 n: 33 (2013)
Joobes juhtide osalusel toimunud õnnetustes hukkunute arv. Allikas: Maanteeamet	53	17	14	14	16
Südame- ja veresoonkonnahaigustesse surnud alla 65-aastaste arv 100 000 elaniku kohta. Allikas: ESA	94 m: 150 n: 41 (2011)	98 m: 154 n: 43	73	56	96 m: 142 n: 51 (2013)

IV valdkond: tervislik eluviis (jätk)

Indikaator	Baastase 2006	Täitmine 2012	Eesmärk 2016	Sihttase 2020	Tulemus 2014
*Liikumisharrastusega regulaarselt tegelevate 16–64-aastaste isikute osakaal. Allikas: TAI, tervisekäitumise uuring	36,3% m: 36,9% n: 35,8% (2010)	35,5% m: 33,9% n: 36,6%	45%	53%	36,7% m: 35,8% n: 37,3%
*Absoluutalkoholi tarvitamine liitrites elaniku kohta aastas. Allikas: Konjunktuuriinstituut	10,2 (2011)	10,27	<8	<8	10 (2013)
*16–64-aastaste igapäevasuitsetajate osakaal. Allikas: TAI, tervisekäitumise uuring	26,2% m: 36,8% n: 18,7% (2010)	26,0% m: 36,2% n: 18,3%	21,5%	18,3%	22,1% m: 31,4% n: 15,8%
*Tuberkuloosi esmashaigestunute arv 100 000 elaniku kohta. Allikas: TAI, Tuberkuloosiregister	19,8 m: 29,8 n: 11,2 (2011)	17,7 m: 26,9 n: 9,7	16	14	15,6 m: 22,5 n: 9,6

V valdkond: tervishoiusüsteemi areng

Indikaator	Baastase	Täitmine	Eesmärk	Sihttase	Tulemus
	2006	2012	2016	2020	2014
*Arstide arv 100 000 elaniku kohta. Allikas: TAI	322	329	320	320	343
*Õendusala töötajate arv 100 000 elaniku kohta. Allikas: TAI	680	645	830	900	645
Arstiabi kvaliteediga üldiselt või väga rahul olijate osakaal. Allikas: SoM, EHK uuring „Elanike rahulolu tervishoiuteenustega”	69% (2007)	78,5%	76%	80%	69,7%
Arstiabi kättesaadavust heaks või väga heaks pidanute osakaal. Allikas: SoM, EHK uuring „Elanike rahulolu tervishoiuteenustega”	60% (2007)	55%	65%	68%	42,6%
**Leibkonna kulutuste osakaal tervishoiu kogukuludest. Allikas: TAI	24%	17,8%	<25%	<25%	22,3% (2013)

*Alates 2013. aastast kogutakse tervishoiutöötajate andmeid uue meetodika alusel, mistõttu võivad esineda erinevused võrdluses varasemate aastatega.

**Alates 2013. aastast muutus tervishoiu kogukuuade meetodika. Kasutusele võeti ISHA klassifikaatori 2011. a versioon, lisaks hakati leibkonna kulusid arvestama majandustegevuse ja teenuseosutamise aruannete alusel, varem leibkonna uuringu andmetel. Seetõttu ei ole alates 2013. aastast leibkonna kulutuste andmed varasemate aastatega üks-üheselt võrreldavad.

Kokkuvõte: positiivsed trendid

1. eeldatav eluiga kasvab;
2. tervena elatud eluea osas on langustrend peatunud;
3. pikaajaliste töötute osatähtsus tööjõus on vähenenud;
4. laste suremuse, tervisekäitumise (alkoholi ja tubaka tarbimine) ja terviseenesehinnanguga seotud näitajad on paranenud;
5. Uute tuberkuloosi juhtude ja vigastussurmade kordaja on vähenenud (va kukkumised ja alkoholimürgistused).

Kokkuvõte: olulisemad väljakutsed

- tervena elatud eluea kasvu taastamine;
- krooniliste haigete ja igapäevategevuse piirangutega krooniliste haigete osakaal rahvastikus kasvab;
- sotsiaalse kihistumise näitajad kasvavad;
- esinevad suured soolised, piirkondlikud ja sotsiaalmajanduslikud lõhed tervisenäitajates;
- vanemaealiste enesetappude suremuskordaja ja laste psüühika- ja käitumishäirete esmashaigestumus kordaja kasvavad;

Kokkuvõte: olulisemad väljakutsed (jätk)

- haigestumus ja suremus hingamiselundite haigustesse kasvab;
- 2-aastaste laste kaetus leetrid-mumps-punetised vaktsineerimisega on alla soovitatava taseme (95%);
- ülekaalulisus ja rasvumine süvenevad (algavad juba lapseeas!);
- probleemiks on üleliigne alkoholi tarbimine, narkomaania ja suitsetamine;

Kokkuvõte: olulisemad väljakutsed (jätk)

- endiselt on kõrge multiresistentsete tuberkuloosivormide osakaal;
- Uute HIV juhtude arv 100 000 elaniku kohta püsib stabiilsena;
- alla 65-aastaste suremuskordaja hüpertoonia tõve tõttu kasvab;
- vähene tervishoiutöötajate (eriti õendusalatöötajate) ressurss;
- Elanike hinnangud arstiabi kvaliteedile ja kättesaadavusele on halvenenud.

Täna

kristina.kohler@sm.ee